

Utvalgt, bejublet og døende

Den døende divaen ser tilbake og livets drama rulles opp. En times tid torsdag kveld var Kirsten Flagstad tilbake på Melbu for å gi 40 mennesker et gripende møte.

11.07.2019 kl 22:57 (Oppdatert 11.07.2019 kl 23:08)

- [Tor Johannes Jensen](#)
- [Bladet Vesterålen, 11. Juli 2019](#)
- [Tlf: 907 23 711](#)

Kirsten Flagstad var Norges største, og kanskje verdens største dramatiske sopran, som tidenes største fortolkeren av Richard Wagners høydramatiske sopranpartier. Uansett var hun en av Norges internasjonalt best kjente kvinner fra 1930-tallet og fram til hun døde i 1962. Da hadde hun lagt bak seg et liv som fetært stjerne på verdens største scener og Den norske operas første sjef. Baksida var ryktene om at hun var på feil side under andre verdenskrig.

Melbo-besøket

Her i Vesterålen har hun en historie knyttet til Melbo, der hun i 20-årene kom som forlovet med væreier Christian Frederiksens sønn Gunnar. Sammen med sin kloke tilkommende svigermor Maren, kom hun til at framtida hennes lå innenfor musikken, og fru Frederiksen ga henne et privat stipend for et års musikkstudier. Slik endte Melbo-eventyret, og slik begynte sang-reisen ut i verden.

Torsdag kveld var hun tilbake på Melbu igjen, på scenen i samfunnshuset et steinkast fra hovedgården, der hun oppholdt seg for hundre år siden – nå gestaltet av Nina Bendiksen i forestillingen «Utvalgt».

Døende og isolert

Den aldrende divaen ser tilbake, alvorlig syk og innforstått med at døden er neste stasjon. Alvoret er understreket av det tunge draperiet i bakgrunnen, som utgjør den enkle scenografien sammen med en reisekoffert, et par tidstypiske småbord og en stol i mørkt treverk. Hun har isolert seg fra mennesker, sluttet å svare på beundrernes brev og klarer ikke lenger strikkingen og kabalene som holdt sinnet skjerpet. Langsomme og stive bevegelser forteller om sykdom og alder.

Suksessene, sangen og krigen

Det er ikke Melbu hun snakker om når hun forteller. Det er sangpedagogene, mennene, reisene, turneene og forestillingene på the Met, i Baltimore og Bayreuth. Og i heimlandet. Og det er Wagner. Skjønt vi får vite at det egentlig var Beethoven hun satte høyest. Og hun snakker om krigen, da det ble så vanskelig, alt i et sobert sprog.

Den store stemmen får vi møte gjennom gamle opptak i bruddstykker, iblant preget av skurring som forteller at årene er gått siden lyden var fersk. Hun lytter også selv med en viss fornøyelse og konstaterer at «Egentlig er det veldig enkelt – jeg synger, og så skjer det».

Humring og bitterhet

Flagstad i Bendiksens skikkelse er tilstede med et stillfarent, intenst nærvær i oppsummeringen av et liv, mens vi aner hvilket trykk som tidvis sperres inne bak en selvkontroll av jern. Hun slipper ut muntre minner fra høneblunder på scenen, om besøket fra Maria Callas på sommerstedet ved Kristiansand, om intuisjonen eller anelsen som gang på gang sørget for at turnéfølget kommer tidsnok til toget, og beundreren som fikk henne til å le av Wagner. Og hun slipper ut bitterheten mot «gode nordmenn» som mistenkte Wagner-tolkeren for å sympatisere med Hitlers Tyskland, blant annet på grunn av hennes hjemreise fra USA til det okkuperte Norge, og mannen Henry Johansens NS-medlemskap og forretninger med nazistene – til tross for at han meldte seg ut av NS. Da var det for seint. Rykter og løgner gjorde alt verre, selv om hun ble reinvasket etter hvert.

Spørsmålet

Mannen døde før rettsoppjøret mot ham, men kjærligheten holdt. Og den tilbakeskuende sangeren undres: «Kan man noen sinne kjenne et annet menneske til bunns, når mesteparten av livet går med til å bli kjent med seg selv?»

Vi fikk nok ikke kjenne Kirsten Flagstad til bunns. Men vi fikk et gripende møte.